

Месца, дзе можна быць сабой...

У любой зручнай сітуацыі мы з сынам гуляем у асацыяцыі. Вось і днямі, вяртаючыся з Мінска ў родную вёску, я загадала Сымону чарговае слова — «найлепшае месца на зямлі», на што ён адразу ж, на маё здзіўленне і радасць, сказаў — «дом».

— Што для цябе значыць фраза «адчуванне дому»? — спытала я ў свайго мужа перад тым, як пісаць гэтыя нататкі. Ён паабяцаў падумаць. І раніцай я знайшла на сваім стале паперку: «Дом — гэта месца, выбранае тваёй душой. Месца, дзе спыняецца карагод думак, дзе можна быць сабой напоўніцу. Месца, з якім ты рухаешся ў адным рытме і якое змяняецца разам з табой. Месца, дзе птушкі памятаюць цябе, а ты — іх. Месца, куды хочацца вяртацца».

Сёлета спаўняецца шэсць гадоў, як мы з Уладзем знайшлі такое месца. І ўвесь гэты час я не перастаю здзіўляцца простым рэчам. На пачатку вясны вітаю рукой у небе клін журавоў, якія ляцяць і крычаць што ёсць сілы, таму што, нарэшце, вярнуліся дамоў. Радуюся і за іх, і за сябе. Таму што мне нават не давалася яго (дом) пакідаць. Любуюся першымі кветкамі на сваёй эксперыментальнай клумбе, пчолкам, што прачнуліся і збіраюць пылок з іх, новым пышкам на дрэвах у нашым маладым садзе... І, калі шчыра, нават не ўяўляю, дзе б я брала сілы, калі б не мела магчымасці вольна штодня выглядваць, выслухваць жыццё. І махаць яму.

...Як толькі пацяплела, дадому вярнулася і наша 88-гадовая суседка. Бабуля Анюта першы раз сёлета зімавала ў горадзе. Заўсёды, калі бачу яе на лавачцы, падыходжу, цікаўлюся, як здароўе. Яна ж, як заўжды, хваліць сваіх сына і нявестку. «Яны ж так пра мяне клапацяцца, даглядаюць. Нават посуд не давалі мыць, маўляў, мы самі, а ты адпачывай. Мне было з імі вельмі добра. Але ўсё адно ледзь не кожную ноч снілася, што, як прыйдзе вясна, вярнуся дадому, зноў куплю сабе курачак, буду некалькі разоў на дзень хадзіць іх карміць, грэцца на прызбе на сонейку разам з суседкамі».

...Пакуль мы з бабуляй Анютай сядзелі і гаманілі пра жыццё, над намі праляцелі два буслы. Яны прызямліліся ў гняздо, што звільі летась на слупе, побач з хатай цёткі Тані. Пры гэтым так звонка клекаталі, задраўшы дзюбы ў гару, што на вочы ад замілавання нагарнуліся слёзы. «Як жа яны радуецца, што вярнуліся дадому! — кажа бабуля Анюта. — Ведаеш, вольна жыць на гэтым свеце, столькі ўсяго перажыла, часам здавалася, што не будзе прасвету ў тым горы, асабліва калі ўнучку пахавала, а праз паўгода — малодшага сына. Але вольна прыходзіць вясна, вяртаюцца з выраю птушкі, падпраўляюць свае гнёзды ці ўноць новыя... І ў сэрцы зноў з'яўляецца надзея. І мы таксама пачынаем тое-сёе падчышчаць у сваім «гняздзе» — начышчаем вокны да бляску, мыем падлогу ва ўсіх закутках, перабіраем рэчы ў шафе... І гэта ўсё штогод адбываецца напярэдадні Вялікадня».

На выхадныя да нас у госці прыязджалі сябры. Яны каталікі, таму з сабой прывезлі і свята. У Юлі талент ствараць яго паўсюль, дзе з'яўляецца. Яна хуценька звільна гняздо з бярозавых галінак, паклала туды загадка пафарбаваныя яйкі, аздобіла самаробнымі распісанымі пернікамі... У нядзелю мы ўсе разам сядзелі за сталом, гулялі ў біткі, тлумачылі дзеткам, чаму ў гэты дзень усе кажуць «Хрыстос уваскрэс». Аляксэ згадаў пра тое, як расп'ятага Ісуса яго вучні знялі з крыжа і перанеслі ў труну, высечаную ў скале. Уваход туды закрылі вялікім каменем. Памятаючы прадказанне Ісуса ўваскрэснуць на трэці дзень, Понцій Пілат выдзеліў варту для ахоўвання пяхоры, каб паслядоўнікі Хрыста не маглі таемна выкрасці яго цела. Праз тры дні пасля пахавання Марыя Магдалена з іншымі жанчынамі адправілася туды, каб намазаць Ісуса пахучымі аляямі. Але калі падышлі да ўвахода, здарыўся землятрус, звязаны з тым, што Анёл, які сышоў з нябёсаў, адсунуў камень ад увахода ў пяхору. «Ісус уваскрэс з мёртвых», — паведаміў ён жанчынам радасную навіну. Тыя, перакананыя, што труна сапраўды пустая, адправіліся ў Іерусалім, каб расказаць апосталам аб гэтым чудзе...

Пятага мая, на праваслаўны Вялікдзень, мы таксама абавязкова збяромся дома за сталом, ужо ў іншым складзе, і будзем згадваць гэтую гісторыю, і радавацца, што жыццё перамагло смерць, а святло — цемру. І на душы дакладна стане святлей...

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

«ПАЧУЦЦЁ ГОНАРУ ЗА СВАІХ РОДНЫХ ДАПАМАГАЕ!»

ТОЛЬКІ ўладкавалася ў камфортным вагоне электрацягніка бізнес-класа Мінск — Гомель, як пачула аб'яву аб нашым маршруце і часе прыбыцця ў пункт прызначэння. Машыніст упэўнена гаварыў па-беларуску, і хаця тэкст быў стандартны, у яго інтанацыі гучала нешта ад сябе. І гэта стварала асаблівы настрой, нібы сустрэлася са старым сябрам. На чыгунцы мы бачым пераважна машыністаў ці праваднікоў і рэдка задумваемся: а колькі яшчэ людзей розных прафесій адказваюць за нашу бяспеку і камфорт? Вольна мае сённяшнія суразмоўцы шчыруюць на працоўных месцах, не заўважных для вачэй пасажыраў. З Наталляй Ославай, якая прадстаўляе дынастыю чыгуначнікаў Кучаравых-Шульговых, сустрэліся ў будынку вазвала Жлобін. Хвілін дзесяць ішлі па горадзе, каб сустрэцца з яе сястрой Вольгай і дзядзькам Мікалаем Пятровічам. А пакуль Наталля

Злева направа: Вольга ХАРАШУН, Іна, Мікалай, Марына і Максім КУЧАРАВЫ, Генадзь КУЧАРАЎ (бацька Наталлі і Вольгі).

расказвала пра Жлобін, і было зразумела, што яна любіць свой горад і ганарыцца ім. Вольна у такіх моманты і з такімі людзьмі адчуваеш, што значыць «родны кут».

Загадка ведаючы, што Наталля складала радавод дынастыі, агульны стаж якой на чыгунцы 371 год, вельмі хацела ўбачыць генеалагічнае дрэва. (Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Парады псіхолога

МАМА ПАМІЖ НАМІ

Як выбудаваць адносіны з маці сваёй «палавінкі»?

МУЖЧЫНА ажэніцца не з дзяўчынай — ён ажэніцца з усёй яе сям'ёй. І выходзіць замуж дзяўчына не за свайго выбранага, а за ўсю яго сям'ю. Прымаюць вас у новую сям'ю ці, як вам здаецца, не прымаюць, вы ўсё роўна становіцеся яе часткай, з усімі яе ўтоенымі ад старонніх вачэй канфліктамі, сямейнымі таямніцамі і замацаванымі традыцыямі.

У гэтай новай сям'і найбольшы ўплыў на жыццё маладых літаральна з першых хвілін пасля слоў «Аб'яўляю вас мужам і жонкай» пачынае аказваць менавіта мама вашай «палавінкі» — цешча або свякроў, адносіны з якой далёка не заўсёды складваюцца гарманічна. Як не дапусціць канфлікту, які ўскладняе жыццё? А калі ён ужо ёсць — як яго згладзіць?

БЕЗ ЖАРТАЎ НЕ ХАДЖУ

Аб стасунках цешчы і зяця прыдуманая нямала анекдотаў, але ў рэальнасці, калі «зносны не складваюцца», не смешна ні галоўным удзельнікам канфлікту, ні сям'і ў цэлым. І, мабыць, таму што ў найбольшай ступені пакутуюць у гэтай сітуацыі, па меркаваннях псіхологаў, не зяць і не цешча. Яны якраз нярэдка ў такой барацьбе знаходзяць няхай і дзіўны, але сэнс жыцця, і з захапленнем гуляюць у гэту гульню.

— Бывае, што ў такой сям'і зяць і цешча насамерэч не могуць жыць адно без аднаго, без штодзённых сутыкненняў, скандалаў, гэстанальных «баявых дзеянняў», — кажа **сямейны псіхолог, паштальон-тэрапеўт Кацярына АЛЁХІНА**. — І калі адзін надоўга з'язджае, другі пачынае сумаваць і чакаць яго вяртання, хоць услых ніколі ў гэтым не прызнаўся б.

Больш за ўсіх пакутуе ў канфлікце «цешча-зяць» жонка, яна ж дачка. То-бок тая, чью любоў не могуць падзяліць мама і муж.

— Адна з прычын, па якой узнікае класічнае супрацьстаянне паміж зяцем і цешчай — ідэалізацыя дачкі з боку маці, — расказвае Кацярына. — Маці перакананая, што яе дачка заслугоўвае прынца, а зяць на прынца ну ніяк не падобны. Хоць часта бывае, што ідэалізацыі дачкі быццам бы і няма, але ў маці ёсць дакладныя ўяўленні, які спадарожнік жыцця «яе крывіначцы» патрэбен. А складнікі асобы і ладу жыцця зяця не ўлічваюцца ў гэтыя ўяўленні. Прычынай можа быць і незавершаная сепарацыя дачкі ад маці (а часцей за ўсё, наадварот, мамы ад дачкі). У гэтым выпадку ў наяўнасці нежаданне маці прымаць факт, што «дзіцятка» ўжо вырасла, стала самастойным чалавекам, які мае права жыць уласным жыццём. І нарэшце, класічная сітуацыя: дачка сама скардзіцца маме на мужа, а потым дзіцятка, што мама «лезе ў яе сямейнае жыццё» ў жаданні дапамагчы, а яе адносіны з зяцем псуоцца на вачах.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)